

La Guerra de Pla

La setmana passada es va inaugurar a la Fundació Josep Pla de Palafrugell l'exposició «Mig Europa cau. Impressions de Josep Pla sobre la Gran Guerra», comissariada per Francesc Montero. Els continguts de l'exposició s'han editat també en forma de llibre, en el qual han participat, a banda del mateix Montero, Anna Aguiló, Maximiliano Fuentes, Joan Safont, Xavier Pla, Jordi Amat i jo mateix. Alhora, s'hi poden trobar textos de Santiago Rusiñol, Eugeni d'Ors, Frederic Pujulà, Gaziell i Romà Jori.

L'exposició mostra la mirada lúcida i intuïtiva d'un periodista i escriptor que, gairebé adolescent, viu un dels esdeveniments més decisius i trasbalsadors del segle XX. D'antuvi, es mostra interessat però alhora perplex pel conflicte que assola mig món; a poc a poc, però, un cop païda l'experiència, l'anirà modelant i repensant a través d'articles, de lectures i reflexions i de relats literaris. L'escriptor afirmarà que, després d'aquella tragèdia sense precedents a la història de la humanitat, «he estat sempre pacifista i antidolorista». A més, el final de la primera guerra mundial coincideix amb la tornada de Pla a Palafrugell, a causa de l'epidèmia de grip que obliga a tancar la universitat de Barcelona, i l'inici d'un dietari que, amb el temps, es convertirà en una obra cabdal: El quadern gris. Fins i tot aprofitarà un episodi bèl·lic a les costes palafrugellenques, l'enfonsament del vaixell Palermo, per escriure un relat magnífic, amb un personatge misteriós però real, es Miner; una narració a cops onírica, a cops asfixiant i amb un final apoteòsic i dantesc que evoca i condensa tots els horrors de la guerra: Un de Begur.

La guerra, doncs, i sobretot la postguerra i els conflictes que s'aniran covant d'una manera latent però vigorosa, seran clau per a la formació periodística i literària de Pla, però també conformaran els seus valors morals i una visió del món un xic àcida i escèptica que ja no abandonarà mai. A partir d'aquell moment, Pla esdevindrà plenament conscient de l'absurd i la fragilitat dels humans, tal com ho palesarà a El quadern gris: «La petitesa humana és indescriptible. És absolutament indiferent que l'home pensi o no pensi –que l'home cregui o no cregui».

L'exposició es pot visitar fins al 6 de maig de l'any vinent. No us la perdeu: entendreu moltes coses de Pla, però sobretot entendreu allò que va escriure Rusiñol a propòsit de la guerra: «quan no tinguem altra excusa, també anirem destruint-nos en nom del bé i de la concòrdia».

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/06/25/guerra-pla/853386.html?utm_source=rss